REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelike Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicări mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 222. Brașov, Vineri 6 (19) Octomvrie. 1900.

Observări la planul Săcuilor.

Abia a eșit din găóce geniala propunere a și mai genialilor Săcui din Sepsi-St.-Georgiu pentru delăturarea legei naționalităților, și pressa estremă șovinistă a și început să o laude în tóte tonurile, făcênd propagandă pentru ea sub devisa: jos cu oportunismul de până acum!

Ar fi vreme perdută să ne ocupăm de cele ce le înșiră aceste foi pătimașe. Voim să înregistăm însă altă voce, ce nu vine din acea tabără și judecă nepreocupat pasul întreprins de șoviniștii din Treiscaune.

Ințelegem aicĭ fóia națională săséscă din Sibiiu „Sieb. d. Tageblatt“, care face în numĕrul sĕu de astădĭ unele observărĭ potrivite relativ la campania, ce au întreprins'o cei din S.-Sân-Georgiu, hotărînd a se apela la tóte comitatele din Transilvania și Ungaria pentru ca sĕ le sprijinéscă propunerea din cestiune.

Fóia sibiiană nu crede, că va avé succes campania, ce are de scop crearea unei nouĕ legĭ prin care limba maghiară sĕ fiă declarată ca limbă oficială absolută, deși orașul în care s'a plămădit, e representat în dietă de Gustav Beksics. Nu crede, pentru-că acéstă lege ar fi adusă prea timpuriu, ceea-ce s'ar opune metodei practicate până acum în manuarea legei de naționalitate.

Fără îndoială, legea de naționalitate deja când s'a adus, a fost destinată de creatorii ei spre peire mai curênd séu mai târdiu. N'a fost, dice „Sieb. D. Tagbl.“, un fel de contract între Maghiarĭ și celelalte naționalitățĭ; dovadă, că atuncĭ, când s'a adus, toțĭ Nemaghiarii i-au făcut cea mai energică oposiție. Era o lege de transiția, până ce popórele Ungariei se vor deda cu ideia hegemoniei maghiare. Ea nicĭ că a fost cugetată și intenționată, ca o adevĕrată împăcare cu Nemaghiarii. Sașii au cunoscut acésta dela început cu tótă claritatea. Pe când era încă proiect, Fr. Gebbel a travestit titlul acestei legĭ nemerit astfel: „Proiect de lege asupra esclusivei îndreptățirĭ a limbei maghiare și asupra tolerărei vremelnice a tuturor celorlalte limbĭ ale țĕrii“.

Legea de naționalitate, dice fóia sibiiană mai departe, a fost menită dela nascerea sa sĕ móră cu încetul. Este semnificativ, că pentru legea de naționalitate nu s'a edat o ordonanță de esecutare. O lege de o astfel de importanță nu s'a pus în viață așa cum e usul chiar față cu cea mai mică și neînsemnată creațiune legislatorică! De fapt, ea nicĭ n'a întrat în viață în tóte părțile Ungariei și nu pretutindenea în tótă estinderea ei. Incetul cu încetul însĕ a fost restrîns și paralisat paragraf de paragraf, prin legĭ mai târdie, dér mai cu sémă prin dispozițiunĭ ilegale ale miniștrilor, séu ale domnilor mai mititei și prin simpla neobservare a dispositiunilor ei incomode. Ceea-ce a rĕmas acum din legea de naționalitate nu sunt, decât nisce triste sfărîmăturĭ, pe care numai de tot greu se póte ține omul de-asupra apei.

Spune apoi, că pe lângă tóte acestea legea mai are sĕ facă un serviciu față cu strĕinătatea, ca sĕ-i presente, vedĭ Dómne, pe stăpânitorĭ ca fórte liberalĭ față cu Nemaghiarii.

Arată mai departe cum în procesul de sfărîmare a legei de naționalitate acésta a fost în timpul mai nou esploatată în contra sa însă-șĭ, încercându-se a omorĭ cu §. 1, care stabilesce ca regulă limba oficială maghiară, dispozițiunile celorlalțĭ paragrafĭ, carĭ însémnă escepțiunea dela acéstă regulă. Geniul lui Banffy, cum se pare, a dat mai mult curs acestei interpretărĭ rabuliste, deși nicĭ mai înainte nu era cu totul necunoscută.

Amintitul proces, dice „S. D. T.“, nu s'a sfîrșit încă, și de aceea a numit planul celor din Săcuime prea timpuriu și crede, că în cercurile guvernului încă nu-i vor da vênt; în Budapesta se crede, că încă n'a sosit timpul pantru cassarea legei de naționalitate...

Dér, dice fóia sibiiană, póte greșesc socotéla și isteții practicianĭ din Budapesta. Póte, că nu va sosi nicĭodată timpul, când li-se va puté lua Nemaghiarilor și resturile legei de naționalitate.

„Noi Sașii, dice „S. D. T.“, cei mai puțin pretențioșĭ între popórele nemaghiare cu consciință națională, după ce anĭ îndelungațĭ ne-am nisuit de a dobândi o schimbare mai favorabilă a legei de naționalitate (programul național din Mediaș dela 1872 pretinde acésta încă în punct 5), ne-am împăcat deja de douĕ decenii cu ea și stăm astădĭ pe punctul de a vedé în legea de naționalitate, după cum dice programul nostru național dela 1890, „mĕsura cea mai minimală de libertate și de îndreptățire, ce se cuvine naționalităților nemaghiare din acéstă țéră“. Tóte celelalte naționalitățĭ trec și acuma încă cu dorințele lor peste legea dela 1868“.

Am ținut sĕ redăm aceste espunerĭ și observărĭ ale fóiei săsescĭ sibiiene, nu fiind-că ar conține ceva nou, ce n'am fi constatat și noi de atâtea orĭ, ci fiind-că vin tocmai din partea aceea, care, cum mărturisesc rêndurile citate, a umblat mai mult sĕ se acomodeze situațiunei create prin legea din anul 1868, și fiindcă acele espunerĭ și observărĭ formézá un comentar mai mult la enunciațiunile cunoscute ale deputatului sas Melzer în cestiunea naționalităților, la carĭ ne-am reservat a reveni.

Congresul național-bisericesc.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Sibiiu, 3 Octomvrie v.

Ședința III-a, Marțĭ în 16/X 1900.

Comisiunea financiară.

Raportorul Dr. Ioan *Mihu* espuse raportul consistoriului metropolitan, ca senat epitropesc, și constată, că atât încassările cât și cheltuelile sunt basate pe documente și în conformitate cu conclusele luate. Administrarea *fondurilor* și *fundațiunilor* s'a făcut cu cea mai mare corectitudine și tóte sunt în prosperare.

Socotelile se apróbă, budgetul se votéză, ér consistoriului i-se dă absolutoriul pe periodul trecut.

Dep. Part. *Cosma* ar dori sĕ scie, că ce ocupațiune are așa numitul *fisc metropolitan*, pentru-că de fapt nu lucréză nimica, ér remunerația de 400 cor. — fiă cât de mică, — e o *mare risipă*. Sĕ se sisteze remunerația.

Leont. *Simonescu* spune, că de agendele fiscului sĕ țin causele disciplinare; tot fiscul are datorința a ne representa biserica în cause de proces.

Episcopul *Popea* și arch. *Musta* vorbesc contra propunerii dep. *Cosma*, prin care s'ar sista o instituțiune normată în statutul organic.

La votare, propunerea dep. Cosma cade.

Cu privire la conclusul, ca fiă-care eparchiă sĕ-șĭ înființeze fond pentru acoperirea speselor, ce le are cu deputații congresualĭ, majoritatea comisiunei propune luarea la cunoscință.

Minoritatea representată prin membrul Tr. *Barzu* dice, că propunerea acésta nu e justă, întrucât invólvă o nedreptate față de eparchia Caransebeșului.

Tr. Barzu pretinde, ca spesele deputaților congresualĭ sĕ se repartiseze pe eparchii în proporția cu numĕrul sufletelor.

Diecesa Caransebeșului e mai îndepărtată și mai mică, prin urmare e nejust, ca ea în proporțiă egală sĕ contribue la spese, pe când décă e vorbă de împărțirea *„colacilor“*, ea tot-déuna e scurtată.

I. *Cav. Pușcariu*: Décă deși sunteți mai puțini, totușĭ Vĕ place sĕ avețĭ acelaș drept ca și noi, adecă voi cu suflete numai pe jumĕtate, sĕ trimitețĭ aicĭ 30 de deputațĭ, ca și noi, atuncĭ poftim și plătițĭ, ca și noi. Décă Vi-se par' prea marĭ spesele,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Părerea unui strĕin asupra cestiunei israelite în România.

(Urmare.)

Sĕ nu se crédă, că aptitudinea de a purta o corónă și de a întemeia un tron pentru secule, este rĕspândită; familiile domnitóre ale Europei au eșit din selecțiune; cei mai mulțĭ dintre membrii lor nu se disting în alt mod, dér arta de a întări un tron, care sĕ fie în același timp un centru de cristalisare pentru o viață națională dăinuitóre, au moștenit-o; în schimb monarchii improvisațĭ — chiar de ar avé geniul unui Napoleon — nu isbutesc mai nicĭ odată. Și încă o dovadă de instinctul politic, care predice României un mare viitor: în congresul dela Berlin avea rolul preponderant un evreu; cu acea credință către propriul popor, care caracteriséză în mod onorabil pe evreu, evreul engles se folosi repede de prilejul, ce i-se oferea de a întinde mâna în țĕrĭ depărtate consângenilor sĕi: el interveni în afacerile interióre ale Românilor și le smulse promisiunea așa numitei emancipărĭ a Evreilor; România trebuia sĕ cedeze forței; dér îndată ridică ziduri de apĕrare, întru cât acésta mai era cu putință, și scăpă astfel dintr'o primejdiă de mórte națiunea în formațiune. Nicĭ un om nu póte fi profet; ajunge un singur pas greșit.... și ceea ce a clădit ințelepciunea și consecvența multor generațiunĭ, este perdut pentru tot-déuna. Totușĭ de acésta sunt sigur: décă statul român va merge mai departe pe același drum ca până acum, atuncĭ îl aștéptă un viitor mare, fórte mare.

El are în sine acel „material“ de nedefinit, din care — cu mare răbdare și stăruință — se construesce o putere de primul rang.

Cum vedețĭ, iubirea mea pentru România nu-i órbă, și merge mână în mână cu stima și admirațiunea. Orĭ-ce om, priceput și fără părtinire, orĭ-ce om care nu trăesce din frase de înfrățire omenéscă, ci se mulțămesce și cu speranța unei *Europe civilisate*, care se póte căpĕta numai prin muncă seriósă și prevedere, — un astfel de om trebue sĕ iubéscă România si sĕ pue marĭ așteptărĭ pe acéstă națiune; nicĭ nu póte alt-fel.

O nouă dovabă a unui sănĕtos instinc politic o găsesc acum în faptul, că d-vóstre, prea onorate domn, n'a-țĭ conceput cestionarul d-vóstre într'un mod universal; d-vóstre nu punețĭ una din acele cestiunĭ de principiu, asupra căreia Constituanta a perdut atâta timp și cu care a perdut și puțina pricepere politică pe care o avea, ci intrebațĭ: „Ațĭ sfătuit *pe Români* sĕ acorde Evreilor depline drepturĭ civile și politice?“ Pe Românĭ! așa dér întrebarea d-vóstre va fi rĕu ințelésă de toți aceia, carĭ rĕspund cu generalitățĭ și carĭ nu țin sémă de împrejurările speciale ale României, și anume în momentul de față. Căcĭ — spre a da numai un esemplu — e chiar copilăresc lucru a deduce că, deóre-ce o mĕsură politică cum este aceea a acordării drepturilor la Evrei, nu produce nicĭ un rĕu mai adênc și mai durabil într'o țéră ca Anglia, a cărei familiă regală stă pe tron de nouĕ sute de anĭ, a cărei legislațiă actuală îșĭ are rădĕcina într'un trecut tot așa de depărtat și care s'a desvoltat neîntrerupt în acéstă lungă epocă, într'o țéră în care tradițiunea e așa de puternică, în cât lucrurile nouĕ trebue sĕ se potrivéscă cu vechile forme spre a fi primite, este, dic, ridicul, a deduce ca aceeașĭ mĕsură trebue consiliată și statului român. Chiar décă proporția Evreilor în ambele state ar fi aceeașĭ, deducerea ar fi cu totul nelogică.

Abia în anul 1723, adecă mai mult ca cincĭ sute de anĭ după întemeierea regatului engles, și abia după o consolidare durabilă a proprietății rurale, poporul engles a acordat Evreilor dreptul de a cumpĕra proprietățĭ. Cine scie, décă Anglia de astădĭ — una din puterile lumei — s'ar fi format în alte condițiunĭ? Nu cred, că la începutul evului mediu Evreii erau în Anglia fórte numeroșĭ și décă deschidețĭ cartea celebrului economist, profesorul Cunninghan *The growth of English industry and commerce during the early and middle ages* (edițiа 3-a, 1896, p. 199 și următórele), vețĭ vedea, că aceștĭ Evrei, cărora pană la anul 1290 le era deschis orĭ-ce comerciŭ și orĭ ce meșteșug, și contra cărora nu domnea

renunţaţi la drepturile, ce vi-le causéză. Trimiteţi şi deputaţi numai pe jumĕtate, în raport cu numĕrul sufletelor. Invoiala e făcută!

Se primesce propunerea comisiunei.

Comisiunea organisătóre.

Referent: Aug. *Hamsea.* Adresa de condolenţă către Augusta casă domnitóre, din incidentul trist al rĕpunerii Impĕrătesii şi Reginei nóstre, — se alătură la protocol.

Membrii congresului 'şi manifestéză pietatea faţă de condeputaţii repausaţi, Ieroteiu *Beleş* şi Ioan Bran de *Lemenyi,* — prin sculare.

La reconstruirea consistoriului metropolitan comisia propune, ér congresul hotăresce: Membrii sĕ proclamă din nou aleşi, avĕnd a se intregi senatul bisericesc cu doi membri ordinari, ambii din diecesa Aradului, în senatul epitropesc din archidiecesă un *asesor ordinar* şi unul suplent şi în senatul şcolar unul suplent, tot din archidiecesă.

Comisiunea propune, ér congresul decide, ca consistoriul metropolitan şi pe mai departe sĕ insiste pentru a avé un representant în ministeriul ţĕrii, — pentru trebuinţele nóstre bisericesci.

Şedinţa sĕ încheie, ér cea proximă se enunţă pe mâne după sĕvîrşirea parastasului.

Parastasul solemn.

Conform hotărîrei luate în şedinţa de Marţi, astădi la órele 9 a. m. s'a oficiat în bisericuţa catedrală un parastas întru memoria Archiepiscopului şi Metropolitului *Miron Romanul.*

Actul dumnedeesc a fost îndeplinit prin însuşi Ex. Sa Metropolitul, încunjurat de archimandriţii Dr. Il. *Puşcariu* şi Filaret *Musta,* apoi protopresbiterii-asesori Zaharie *Boiu* şi Ioan *Papiu.* Ca diaconi au funcţionat tînĕrul călugăr şi secretar consistorial Dr. Ilie *Cristea* şi archiv. consis. Dumitru *Câmpean.*

Actul a fost îndeplinit cu cea mai mare solemnitate. Cântările funebrale au fost esecutate de corul seminarial sub conducerea prof. Dim. *Cunţan.*

Bisericuţa a fost literalmente plină. Au luat parte aprópe toţi deputaţii congresului, precum şi partea cea mai mare a inteligenţei sibiene.

Şedinţa IV-a, Mercuri în 17/X a. m.

Dela biserică deputaţii grupuri grupuri s'au îndreptat spre sala comitetului, unde se ţin şedinţele.

La órele 10 preşedintele deschide protocolul şedinţei anterióre, după mici modificări, se autentică.

Deputatul Teod. cav. de *Seracin,* — cere concediu. I-se acordă.

Urméză la ordinea dilei referada *Comisiunei bisericesci.* Referent Dr. Liviu *Lemenyi.*

Raportul consistorului metropolitan fiind tipărit şi împărţit între membrii congresului, sĕ primesce ca basă pentru desbaterea specială.

De remarcat sunt punctele prin cari consistoriul metropolitan sĕ însărcinéză a lucra şi mai departe cu zel pentru compunerea unei *statistice comparative* a tuturor preoţilor din metropoliă. Sĕ reguleze mai departe titlul de *„paroch administrator“,* care titulatură în organismul bisericei nóstre nu are loc, şi sĕ se nisuéscă a micşora, eventual a sista cu totul cursurile de „moralişti“, adecă clerici cu pregătire estra-ordinară.

O discuţiă mai viuă şi mai animată sĕ încinge asupra *memoriului preoţilor militari.*

E cunoscut, că preoţii militari au înaintat congresului un memoriu, în care sĕ plâng de situaţia lor nu tocmai favorabilă în corpul armatei.

Comisiunea luând sub esaminare numitul memoriu află în mare parte justificate gravaminele lor, şi în consecuenţă îndrumă consistoriul metropolitan, ca la timpul oportun sĕ intervină cu remonstraţiă la înaltul guvern, după cum a mai făcut'o şi la anul 1886.

Dr. Ios. *Gall* ia cuvêntul şi face preţióse constatări cu privire la afacerile militare. Recunósce, că în timpul mai nou s'au făcut însemnate îmbunĕtăţiri clerului nostru, dér cu tóte aceste plângerile cuprinse în memoriul preoţilor militari le află pe deplin justificate. In urmare cere, ca Consistoriul metropolitan nu la timpul „oportun“, ci imediat sĕ stărue la guvern pentru sanarea acelora.

Pavel *Rotariu* insistă pe lângă o deplină *egalitate* şi *organisaţie* în corpul armatei, deóre-ce capelanii noştri sunt priviţi numai ca nisce *funcţionari,* şi preste tot în armată nu suntem consideraţi ca *biserică autonomă.*

Romul *Ciorogariu* pretinde *înmulţirea capelanilor* în conglăsuire cu numĕrul nostru şi *respectarea sĕrbătorilor* nóstre. Remonstraţiă sĕ se facă fără amânare.

Nic. *Oncu,* pe lângă cele espuse de antivorbitorul sĕu, mai cere, ca sĕ avem *representantul* nostru în *guvernul militar.*

Dr. *Brădean* propune:

1) Pe lângă capelanii noştri militari sĕ se creeze un post de *cantor* cu rangul de sub-locotenent;

2) Sĕ se esopereze încă un post de *protopop.*

3) Sĕ se alégă *preoţi militari însuraţi;*

4) Sĕ se respecteze sĕrbătorile, şi

5) Sĕ se esprime d-lui Dr. Ios. *Gall* mulţămită protocolară pentru interesul, ce tot-déuna a dovedit pentru biserica nóstră.

Tot la obiectul acesta şi în sfera ideilor espuse mai vorbesc deputaţii: Iosif *Goldiş,* Nicol. *Popea,* V. *Mangra,* Simeon *Dămian,* ér dep. Vasile *Dămian* îşi esprimă dorinţa, ca tóte propunerile vorbitorilor sĕ se predé comisiunei bisericesci, care apoi studiându-le sĕ vină într'o şedinţă ulteriórĕ cu o nouă propunere.

Incheindu-se discuţia, ref. comisiei, Dr. L. *Lemenyi* constată, că toţi vorbitorii sunt de perfect acord cu comisia în *intenţiune.* Şi unii, şi alţii recunosc gravaminele şi voesc îndreptarea lor. Vorbitorii specifică numai însărcinarea pe care comisia a dat'o consistoriului metropolitan.

Mai este o deosebire între vorbitori şi comisie în ceea-ce privesce cuvêntul *„oportun“.* Deosebirea însĕ e la aparenţă, séu cel mult în ochii acelora, cari sub cuvintele *„la timpul oportun“* înţeleg o trăgănare *ad calendas graecas.* Comisia e învoită a şterge cu totul din propunerea cuvêntul acesta.

După deslușirele aceste se procede la votare. al cărei resultat a fost, că tóte contra-propunerile au cădut, enunţându-se ca conclus propunerea comisiunei.

*

Comisiunea organisătóre prin raportorul sĕu Augustin *Hamsea,* referéză asupra conclusului luat în sinodul archidiecesan cu privire la noua arondare a protopresbiteratelor. Comisiunea propune, ér congresul enunţă ca conclus, că protopresbiteratele *Avrig* şi *Geougiu* sĕ desfiinţéză succesive, ér comunele aparţinĕtóre acestor două tracte se alătură la tractele Făgăraş-Sibiiu şi Deva-Orăştie.

Protopopiatele *Solnoc* şi *Cetate de pĕtră* se contopesc într'un singur tract, cu numele acestui din urmă. Se decretéză înfiinţarea unui nou tract, al *Hunedórei,* cu sediul în oraşul cu acest nume, şi în fine congresul declară de centre pentru tractul Treiscaunelor orăşelul *Vălcele* (Elöpatak), ér pentru Unguraş, *Hida.*

*

Comisia şcolară prin referentul ei Dr. D. P. *Barcianu* spune, că s'a făcut tot posibilul pentru cultivarea *grădinilor şcolare.* In archidiecesă şi în diecesa Caransebeşului sunt profesori specialişti pentru catedrele de economiă, la Arad de asemenea în curênd se va crea catedra acésta.

Conclusul privitor la alcătuirea unui *plan de învĕţămênt uniform* nu s'a putut esecuta. Avênd în vedere, că sciinţa pedagogică începe a-şi cristalisa şi sistemisa principiile sale, pentru realisarea conclusului pomenit propune, ér congresul primesce, ca fie care eparchiă sĕ esmită 1 séu 2 bărbaţi specialişti, cari împreună cu preşedintele cons. metropolitan sĕ formeze o anchetă, din sfătuirile căreia sĕ resulte planul uniform de învĕţămênt. Fie-care eparchiă pórtă spesele esmisului sĕu.

Cu aceste şedinţa se încheiă anunţându-se cea proximă pe Joi la 10 óre.

Rap. — Rip.

In cestiunea bulgară.

Reproducem după *„Politische Correspondenz“* textul nouei note pe care ministrul preşedinte şi ministru de esterne al Bulgariei, d. *Ivancioff,* a adresat-o la 27 Septemvrie (9 Octomvre) agentului român diplomatic la Sofia. Etă cuprinsul acestei note:

Ministrul bulgar face sunoscut agentului diplomatic român, că procesul Tscholakow Karadschow va avé loc înaintea tribunalului din Sofia la 6/19 Octomvrie şi că în curênd va urma procesul în contra lui Murdjew, căci procurorul a înaintat deja actul de acusare preşedintelui tribunalului.

Astfel stând lucrurile, ministrul îşi esprimă speranţa, că guvernul regal român va recunósce, că autorităţile princiare nu-şi vor părăsi zelul lor din momentul ce au putut sĕ procedeze pe cale legală în contra celor învinovăţiţi.

Justiţia bulgară îşi va îndeplini şi mai departe datoria, îndată-ce va primi dela autorităţile române, pe calea obicînuită, dovedi de vinovăţiă în contra supuşilor bulgari şi locuitori în Bulgaria, cari ar fi consideraţi ca complici în asasinarea profesorului Mihăileanu.

Ministrul declară, că pentru dênsul e penibil, ca o cestiune, care cade esclusiv în competinţa autorităţilor judiciare, a devenit din ce în ce mai mult o cestiune politică, în urma ameninţării, că guvernul regal român va proceda la o espulsare în massă a Bulgarilor, cari locuesc în România.

Guvernul român are negreşit dreptul absolut de a espulsa pe toţi supuşii bulgari a căror petrecere pe teritoriul român i-s'ar părea o primejdiă pentru liniştea şi ordinea publică; el n'are sĕ dea în privinţa acésta nici o lămuire şi guvernul bulgar nu s'a gândit nici-odată sĕ i-o céră.

Decât, trebue sĕ se pună întrebarea, décă toţi Bulgarii fără escepţie, dintre cari mulţi locuesc în România de dece până la două-deci de ani, îşi vĕd acolo pacînici de afacerile lor şi nici-odată n'au luat parte la agitaţiuni politice — décă şi aceştia vor fi espulsaţi, ca şi cei asupra cărora apasă bănuială pentru cele doue asasinate sĕvîrşite pe teritoriu român?

Şi avênd în vedere tradiţionalele relaţiuni bune dintre cele două popóre, ar fi greu de înţeles espulsarea grădinarilor bulgari, muncitori pacînici, sîrguitori, cari se duc în fie-care an cu miile în România. Afacerea, care preocupă acum pe amêndouĕ guvernele nu îndreptăţesce ast-fel de mĕsuri şi în privinţa despăgubirilor bănesci, pe cari le-ar reclama Bulgarii espulsaţi, guvernul bulgar trebue sĕ-şi reserveze tóte drepturile.

Guvernul bulgar speră totuşi, că espulsările în massă, cari ating susceptibilităţile naţionale şi aţîţă pasiunile poporului, vor lua sfîrşit, şi atrage atenţia guvernului român asupra faptului vrednic de a fi ţinut în sémă, că în Bulgaria nu s'au făcut represalii în contra supuşilor români şi că nici nu este intenţia de a-se face; că Românii îşi vĕd şi acum ca şi mai înainte liber de afacerile lor în Bulgaria şi de asemenea că nici unul dintre Românii implicaţi în afacerile la ordinea dilei, n'au fost molestaţi în nici un chip.

Din România.

Senatul a luat în discuţiune în şedinţa sa de eri proiectul de lege relativ la cedarea venitului monopolului hârtiei de ţigaretă.

Camera a luat în discuţiune proiectul relativ la impositul pe ţuică.

*

Proiectul de lege pentru încurajarea industriei fructelor uscate, împreună cu espunerea de motive, a fost întocmit de d-l ministru de domenii.

Proiectul va fi depus în actuala sesiune extra-ordinară, fiind în legătură cu legea impositului pe ţuică.

*

La ministerul instrucţiunei publice se studiază cestiunea transformării a 500 de şcóle rurale în şcóle de cătun, pentru economiă.

In urma acestei mĕsuri, va avé loc o mare mişcare în personalul corpului didactic primar rural.

*

Indivizii Alexandru Ion Dumitrescu supus austro-ungar, Iordan Teodor Lesitchkoff supus bulgar, Pop Ianos supus austro-ungar, Bojiu Anghel, bulgar din Macedonia, Stefan Nenoff supus bulgar, au fost espulsaţi din ţéră.

*

D-l Barbu Delavrancea, primarul Bucurescilor, îşi dă tótă silinţa pentru a face, ca lucrările pentru aducerea apei în Bucuresci sĕ fie terminate până în Noemvrie. D-l Primar a inspectat alaltăeri lucrările, ce se fac la Bicu.

*

D-l D. Butculescu va pleca dilele acestea la Sinaia, unde va fi primit în audienţă de M. S. Regele. D-l Butculescu va espune Suveranului decisiunea luată de comitetul Societăţii *Brazda* pentru a-i face o grandiósă primire la sosirea în Bucuresci.

*

Un numĕr însemnat de *ţuicari ţĕrani* din Muscel, Dâmboviţa şi Argeş s'au presentat la Cameră şi cum întêlneau un deputat, îl rugau sĕ intervină în favórea lor.

încă nici un prejudiţiu, se ocupau esclusiv cu cămătăria şi cu alte afaceri necurate. Repeţitele încercări ale guvernului, de a îndrepta pe Evrei la adoptarea meseriilor mai cinstite, nu isbutiră (p. 203). Şi astfel compară Cunnigham colonia evreéscă de atunci cu *„un burete, care suge tótă bogăţia naţiunei în formaţiune“.*

Tot aşa s'a întêmplat atunci cu nobilimea francesă; tóte proprietăţile sale erau în sec. XIII amanetate Evreilor (vedi André Réville: *Les Paysans au Moyen âge,* 1896, p. 3). Ce a apĕrat pe aceste naţiuni de o complectă desnaţionalisare deja în acest prim început al esistenţei lor ca state? Numai clausa, care escludea pe Evrei dela proprietatea rurală. Fără acéstă mĕsură ar fi fost încă din seculul XIII tot pămêntul Angliei şi Franţei (afară de domeniile statului) în posesiunea Evreilor, şi familiile, cari au făcut istoria nóstră, ar fi trebuit sĕ-şi câştige esistenţa ca iobagi la cămătarii originari din Palestina! Acea mĕsură însĕ nu fu de ajuns pentru a pune stavilă influenţei disolvante a marei colonii evree din Anglia, şi astfel Englesii practici ca tot-déuna, sĕ hotărîră sĕ ia nisce mĕsuri radicale; isgoniră pe toţi Evreii din ţéră.

Dela anul 1290 până la anul 1657 n'au esistat Evrei în Anglia; cu alte cuvinte în tot timpul consolidării naţiunii, dela Eduard I cel mare (primul adevĕrat rege naţional şi intemeietor al adevĕratului parlament) până după mórtea marelui şir de domnitori, care începe cu Henric VIII, culminéză cu Elisabeta şi se sfĕrşesce cu Cronwell şi cu politica lui transmarină cu vederi aşa de profunde. Acest fapt are o influenţă durabilă până în diua de astădi, căci pe când în vremea isgonirii erau în Anglia 16000 de Evrei (vedi Green: History of the English people, cartea III, cap 4) ceea ce — după aprecierile cele mai demne de credare asupra numĕrului populaţiunei de atunci — însemna cel puţin 1%, dér probabil 2% din populaţia totală, n'avem în Anglia de astă-di (după Yewish Year-Book pentru anul 1898) nici ¼% de evrei. Dér în vremea acésta poporul engles s'a întărit în tóte direcţiunile şi astfel Evreul n'a mai putut sĕ prindă teren în aceeaşi mĕsură ca mai înainte — deşi tóte uşile îi sunt deschise.

Décă dér, cum am spus, proporţiunea Evreilor în Anglia şi în România ar fi aceeaşi astădi, totuşi învĕţăturile istoriei nu îndreptăţesc afirmaţiunea, că fiind-că în Anglia evreii pot fi proprietari de pămênt de un secul şi jumĕtate, şi de vr'o 50 ani sunt în tóte privinţele cetăţeni cu aceleaşi drepturi, de aceea se póte consilia acest lucru şi României. Numai un sofist séu un ignorant póte trage astfel de conclusii. Căci istoria — ale cărei învĕţături sunt greu de descifrat, însĕ prin acésta nu de despreţuit — pare că arată mai mult contrariul. Décă România ar voi sĕ ia ca pildă esemplul înfloritorului stat al Angliei, ar trebui fără întârdiere sĕ alunge pe toţi Evreii şi sĕ-i priméscă din nou abia după trei séu patru secule, dupa-ce naţiunea se va fi întărit înafară şi înăuntru şi-şi va fi consolidat într'un mod durabil proprietatea.

(Va urma.)

O delegațiune compusă din câte 3 țuicarĭ din cele trei județe s'au presentat erĭ d-lui P. Carp, primului ministru și ministru de finanțe. D l Carp i-a primit fórte bine și s'a întreținut mai mult timp cu ei, arătându-le, că ceea ce a fost de modificat în lege, s'a modificat.

A făcut încă ceva mai mult, a scădut taxa dela 8 banĭ la 5 banĭ și a dat voie proprietarilor sĕ fabrice țuica cu cazanele lor — bine înțeles sub controlul Statului.

Delegația, în urmă s'a dus și a comunicat celorlalțĭ țuicarĭ rĕspunsul d-lui prim-ministru.

Slavii și Germanii în Balcanĭ.

„Neue Freie Presse“ scrie următórele: Un redactor al diarului *„Nowoje Wremja“* a avut deunădĭ, la Constantinopol, un interview cu exarchul bulgar Iosif și cu ministrul plenipotențiar sêrb Mijatoviciĭ asupra situațiunei în Macedonia și asupra atitudinei puterilor în Peninsula balcanică.

Esarchul a denunțat pe Germania, că lucréză în Balcanĭ în contra situației pe care o are Rusia, și a făcut apel la „Rusia slavă“, ca sĕ se opună primejdiei germane.

Rusia — a dis esarchul — sĕ ia Marea Neagră, Sêrbii și Croații Marea Adriatică, ér Bulgarii Marea Egee.

Ministrul plenipotențiar sêrb Mijatoviciĭ, spre a dovedi solidaritatea slavă, a declarat redactorului diarului rus, că el a dobêndit în Constantinopol convingerea, că mai curênd séu mai târdiu toțĭ Slavii se vor uni și vor forma o confederațiă sub conducerea supremă a Rusiei.

Ceea-ce e mai interesant este, că diarele ruse se folosesc de aceste interviewurĭ, spre a-șĭ manifesta tendințele lor panslaviste.

Astfel „Rossija“ declară, că panslavismul și pangermanismul au sĕ se aștepte de sigur la o nouă luptă, unul contra celuilalt. Acéstă luptă va avé loc, căcĭ panslavismul și pangermanismul se esclud și va trebui sĕ se hotăréscă odată unde încetéză Apusul și unde începe Orientul.

SCIRILE DILEI.

— 5 (18) Octomvrie.

„Schäsburg“ și „Mediasch“. In congregația comitatului Têrnavei-marĭ, ținută alaltăerĭ în Sighișóra, majoritatea covêrșitóre a membrilor a aprobat conclusele orașelor săsescĭ *Sighișóra* și *Mediaș*, ca numele oficial ale acestor două orașe sĕ fiă *Schäsburg* și *Mediasch*. Votul majorității congregației a fost primit cu aplause.

Kossuthiștii și căsĕtoria moștenitorului de tron. In sinul stângei estreme se fac pregătirĭ seriόse pentru o violentă combatere a inarticulării în lege a căsĕtoriei moștenitorului de tron, archiducele Francisc Ferdinand. Kossuthiștii sunt de părere, că proiectul acesta de lege nu s'ar potrivi de loc cu legile și moravurile maghiare, Ungurii (adecă kossuthiștii) necunoscênd căsĕtorii morganatice, ér legea de casă a dinastiei nefiind și ea cunoscută legislaturei maghiare. Drept aceea membrii partidei, asigură „Egyetertes“, sunt decișĭ unanim a lupta cu cea mai mare energiă contra proiectului.

Congregația comitatului Têrnavei-micĭ s'a ținut dilele acestea în *Dicio-St-Mărtin* sub presidenția fișpanului *Sandor* Janos. Ca de obiceiŭ în adunările acestui comitat, și de rêndul acesta tóte au mers pe sprêncénă. Adunarea a votat unanim o adresă de recunoscință ministrului de agricultură Daranyi pentru activitatea sa economică. S'a ales un nou solgăbirĕu în persóna lui *Fink* Janos. In fine s'a decis, ca ministrul Wlassics sĕ fiă rugat a sprijini mai cu efect causa învĕțămêntului din comitat, adecă sĕ aducă jertfe mai marĭ pentru înființarea de șcóle poporale de stat.

Inmormêntarea regretatului dirigent al musicei orășenescĭ Anton *Brandner* s'a făcut erĭ după amiadĭ luând parte un public numĕros din tóte clasele societății brașovene. In fruntea conductului mergea musica orășenéscă și musica militară din loc. Carul funebru era acoperit de cununĭ. La mormênt a cântat corul Reuniunei de cântărĭ săsescĭ „Es giebt ein Wiedersehe“. (Este o revedere) de Seidl, ér instrumentarea făcută de însu-șĭ rĕposatul. După-ce a încetat corul a ținut o vorbire mișcătóre d-l Frideric *Jekel*, președintele societății filarmonice, aducênd mulțămită lui A. Brandner, care a întemeiat acéstă societate și a adus'o la perfecțiunea de astădĭ fiind în tot timpul sufletul ei; șĭ a esprimat recunoscința și în numele reuniunei de cântărĭ săsescĭ (Männergesangverein) al căreia dirigent a fost timp îndelungat rĕposatul, — care ca dirigent, compositor și dascăl mult talentat, activ și zelos, a fost în decurs de 30 de anĭ o podóbă a orașului nostru. Odihnéscă în pace!

Comunitatea israelită din Brașov șĭ-a clădit o splendidă sinagogă în Strada Orfanilor din orașul interior al Brașovului. Erĭ au făcut ultima rugăciune în vechiul local de rugăciunĭ. Odinióră Evreii din loc îșĭ făceau rugăciunile într'o casă mică și scundă ascunsă după zidul cetății dinspre Têmpa. Cel dintâiŭ Evreu s'a stabilit în Brașov numai pe la anii 1820. Acesta a fost Löbel Aron. El a fundat aicĭ o familiă, care înmulțindu-se și ramificându-se a ajuns la un numĕr de peste opt-decĭ de membri, dintre carĭ unii s'au rĕspândit în diferite părțĭ ale Ardealului, mai ales în Têrgul Murĕșului, unde din aceeașĭ familiă rĕsări semênța renumitului bogătan Baruch. Dela 1820 până astădĭ Evreii s'au înmulțit în Brașov în numĕr fórte considerabil, mai ales de vre-o 15 anĭ încóce, așa că astădĭ din scunda casă de rugăciunĭ a rĕsărit splendida sinagogă, de care vorbim și care denotă mai invederat ca orĭ și ce, cât de mult s'a sporit și ce marĭ progrese a făcut dela 1820 seminția israelită în acest oraș.

Se apropie iérna. După timpul frumos și călduros, ce l'am avut în ținutul Brașovului, a urmat de câte-va dile un timp ploios și rece. Locurile mai ridicate, ca de esemplu Postovarul, sunt acoperite de zăpadă. Erĭ au cădut și în oraș fulgĭ de zăpadă.

Pazmaneul din Viena va fi încurênd dĕrîmat. In locul lui se va ridica un alt palat pompos cu trei etagii și îndată după deschidere vor fi primițĭ 46 alumnĭ clericĭ.

Pentru cei ce trec în România. Se atrage atențiunea acelor persóne, carĭ merg pentru mai mult timp în România, ca sĕ se îngrijéscă la timp de paspórte pe-un an, deóre-ce după nouele mĕsurĭ luate în România, toțĭ streinii, carĭ trec cu certificate pe 15 dile și petrec mai mult timp, după espirarea terminului vor fi dațĭ peste granițĕ afară din România.

In contra colorilor naționale unguresci, scriu foile șoviniste, s'ar fi petrecut un „fapt punibil“ din partea unuĭ locotenent dela un regiment al armatei comune staționat în Budapesta. Faptul „punibil“ sĕ se fi petrecut astfel: Locotenentul cu numele Rudolf *Flora*, a luat căptușala chipiului unuĭ tînĕr voluntar dela trupa de tren, — care face praxă farmaceutică în spitalul militar Nr. 17,—cu colorile naționale maghiare și i-le-a aruncat în fața dicênd, că „lui nu-i pasă, de-ar purta colóre valahă orĭ muscăléscă, dér colórea maghiară nu o va suferi“. „Casul acesta“, mai spun foile unguresci, „a produs mare sensațiă și publicul cere, ca locotenentul, care a comis ofensa, sĕ fiă tras în judecată și sĕ se pedepséscă *„esemplar“*. Că faima rĕspândită de foile șoviniste este adevĕrată orĭ nu, încă nu e constatat. La tótă întêmplarea nu se potrivesce a face imputărĭ în asemenea casurĭ chiar acele foi, carĭ dilnic agită pentru confiscarea colorilor românescĭ și batjocurirea lor.

O licitațiune interesantă a fost sĕptĕmâna trecută în Londra. Colectorul de rarități *Stevens* a pus în licitațiune mulțime de lucrurĭ, ce i-au ajuns la mână din Trasvaal. Așa d. e. s'a licitat un *cilindru* al președintelui *Krüger*, care l'a folosit timp de 40 de anĭ și care s'a vêndut cu 300 fl.; apoi un *cibuc* al lui Krüger, vêndut cu 110 fl. și o fotografiă a lui Krüger provĕdută cu iscălitura lui, al cărei preț a fost 30 fl. Tot atuncĭ s'a vêndut prin licitațiă *orologiul* lui *Joubert*, care l'a purtat pe tot timpul asediului dela Ladysmith și care s'a vêndut cu 90 fl. S'au mai vêndut 6 stindarde bure, luate ca pradă de Englesĭ. Mai interesantă a fost o *eșarpă* pregătită de femeile bure, și care era încărcată cu medalii luate dela ofițerĭ englesĭ. Asta s'a vêndut cu 30 fl.

Antisemitism în armata francesă. De curênd a fost numit măestru de călĕriă la șcóla din Fontainebleau căpitanul Coblenz, un israelit. Tovarășii lui l'au pus la carantină, nevenind de loc în contact cu dênsul. Naționaliștii pretind, că acésta e dintr'o causă delicată, pentru nisce afacerĭ din trecut ale acelui ofițer. Ministrul de rĕsboiŭ, generalul André, a învitat pe generalul Perboyare, directorul acelei șcóle, sĕ i indice șése ofițerĭ, pe carĭ sĕ-i pedepséscă mutându-i spre a da un esemplu. Generalul Perboyare a refusat sĕ facă acésta. Atuncĭ ministrul de rĕsboiŭ l'a pus în disponibilitate și a ales șése dintre oficerii, pe care i-a trimis pe la regimentul lor.

Intimpinare.

Arad, 13 Octomvrie.

La corespondența apărută în Nr. 194 al „Gaz. Trans.“ din a. c. primim o întimpinare din partea d-lui profesor *Ioan Petran*, căreia îi dăm loc din cuvênt în cuvênt în tótă partea ei, ce se ține strîns de obiect. Étă, ce rĕspunde d-l Petran:

Onorată Redacțiune! Drept rĕspuns la corespondența anonimă din numĕrul 194/1900 al „Gazetei Transilvaniei“, Vĕ rog sĕ binevoițĭ a publica în diarul, ce-l redactațĭ, următórele:

....Incât mĕ privesce pe mine, corespondentul orbit de patimă susține neadevĕrurĭ. Venerabilul Consistoriŭ sub presidiul I. P. S. Sale, actualului nostru Metropolit, pe basa calificațiunii mele, încă în anul 1896 m'a definitivat în postul de profesor preparandial. Dela 1891 neîntrerupt am fost ales asesor consistorial. I. P. S. Sa d nul Metropolit actual m'a distins cu brêu roșu; în Ianuarie 1898 m'a numit catichet substitut la liceul reg. din loc și în acelașĭ timp m'a însărcinat și cu îndeplinirea funcțiunilor preoțescĭ la ostașii noștr din garnisóna din loc. Atestatele date de organele competente dovedesc, că în decurs de 12 anĭ, de când sunt în serviciul bisericii și al șcólei, după modestele mele puterĭ am corĕspuns chemării mele. — Ca și mai bine sĕ se vadă, cum se schimbă părerile ómenilor pătimașĭ și preocupațĭ, voiŭ cita numai câte-va pasagii din o dare de sémă a redacțiunii „Biserica și Șcóla“ din 1897 (pag. 285.)

„D nul Petreanu n'a lucrat sub presiunea și la îndemnul ambițiunilor, carĭ gură au, dér fapta departe stă de dênșii, ci condus de adevĕratul bine și progres al învĕțămêntului nostru secundar s'a pus pe lucru și ne-a dat o carte, care ea singură il pune în rêndul celor ce reforme ar puté sĕ facă în acest mult neglıgeat învĕțămênt al șcólei nóstre secundare. Nu facem prin acésta elogii persónei, ci accentuăm vredniciile muncii, care ne îndreptățesce sĕ sperăm, că om tînĕr fiind încă, dela autorul actualei opere mult putem sĕ așteptăm în viitorul carierei, ce cu atâta demnitate o scie representa între membrii didacticei nóstre“.

E de notat, că pe acel timp redactorul organului ofic. al diecesei nóstre era P. C. Sa d nul Aug. Hamsea.

Dér tempora mutantur!

Ven. Consistoriŭ diecesan, în urma stărilor insuportabile dela șcóla nóstră superióră de fetițe, în 18 (31) Martie a. c. m'a numit director provisoriŭ al acestei șcóle, post, după care n'am umblat și de care din causa multelor mele ocupațiunĭ la finea anului școlar trecut, am și abdis; abdicerea însĕ nu mi-s'a primit. Nu aflu de bine a insista asupra motivelor, carĭ l'au îndemnat pe Ven. Consistoriŭ, ca sĕ-mĭ încredințeze mie conducerea acestei șcóle. Corespondentul anonim tocmai pe mine nu mĕ află destoinic și calificat pentru acest post. Cestiunea, décă un profesor preparandial definitiv póte fi aplicat ca director la o șcólă superióră de fetițe, o las la aprețiare onoratului public.

La tot casul e ceva ciudat, cum numai acum, sub *era nouă*, vin „neamurile“ sĕ arate, că superioritatea diecesană nu ar fi condusă de adevĕratele interese ale acestei șcóle; ér mai înainte, când în fruntea ei stĕtea o învĕțătóre slab calificată chiar și pentru șcólele elementare, nime nu cuteza sĕ-șĭ ridice vocea!

In trecut șcóla acésta n'a fost recunoscută de organele statului drept șcólă superióră de fetițe, deórece nicĭ-una dintre învĕțătóre nu avea calificația corĕspundĕtóre. Postul de director anĭ de-arêndul nu s'a îndeplinit, ci agendele de director și de directóră le provedea o simplă învĕțătóre. Elevele erau grupate în 2 despărțĕminte: într'unul cele de cl. V și VI și preparandistele de cursul I și II; ér în celalalt cele de cl. VII—VIII și preparandistele de c. III și IV. Protocol de exibit și matricule nu era. La internat nu era guvernantă. Óre de conversațiă nu se țineau, deóre-ce nu era cine sĕ le țină. Ordinea și curățenia din internat lăsau mult de dorit. E fapt, că în internat s'au ivit casurĭ de bóle infecțióse urîte....

Acum postul de directóră îl ocupă d-șóra Maria Ciobanu, profesóră calificată pentru școle civile, o persónă, al cărei nume e destulă garanțiă, și care la tot casul e mai chemată a sta în fruntea internatului, decât antecesóra sa. La șcólă s'au întrodus mai multe îmbunătățirĭ. S'a arangiat a treia sală de învĕțămênt, ér pe viitor vor fi 4. Sunt angajațĭ profesorii prepar. Ceontea și Dr. Pipoș. La internat se observă disciplină, ordine și curățeniă.

Cu stipendii diecesane s'au trimis la pedagogiul superior din Budapesta 2 învĕțătóre spre a se califica pentru școlele civile. Și sperăm, că nu peste mult timp școla nóstră se va strămuta într'un edificiu nou, corĕspundĕtor. Peste tot tendința P. S. Sale și a tuturor ómenilor de bine e, ca acéstă șcólă cât mai curênd sĕ ajungă la nivelul recerut.

Afirmarea, că eu un an de dile, cât am stat în Șirea, n'așĭ fi predicat nicĭ-odată, este lipsită de orĭ-ce temeiŭ.

Eu n'am făcut și nu fac temenele nimĕruia. Tot-déuna am fost conscin de mine. Stimez pe tot omul după vrednicia sa. Lingușirea nicĭ-când nu mĭ-a fost însușirea...

Ioan Petran.

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 17 Octomvrie. Erĭ s'a publicat rechisitoriul definitiv în afacerea asasinării lui Fitowski și Mihăileanu și a complotului contra M. S. Regelui Carol. — Ordonanța judecătorului de instrucțiă, cât și decisiunea de punere sub acusațiă, nu vor fi trimise la Sofia înainte de ce jurații nu-șĭ vor fi dat verdictul în procesul ucigașului Dumitroff.

Colonia, 18 Octomvrie. „Gazeta de Colonia“ anunță, că împĕratul Wilhelm a numit pe contele de *Bulow* cancelar imperial, ministru-președinte prusian și ministru al afacerilor esterióre.

NECROLOG. **Mihail Blidariu**, paroch gr. or. român în Prilipeț, asesor consistorial și deputat sinodal, după suferință grea și îndelungată a rĕposat Marțĭ în 26 Sept. (9 Oct.) în al 64-lea an al vieții și al 43-lea al căsĕtoriei. Il jelesce întristata-i soțiă Ancuța Blidariu n. Tatucu și un numĕr mare de rudenii.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţĭ:

Scrierĭ economice.

Pentru economii de vite este de nepreţuit folos marele şi valorosul op **Zootechnia** séu **cultura generală şi specială a vitelor**, de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră din Bucurescĭ. „*Zootechnia*" este partea a treia din „*Manual de agricultură*" al d-lui Maior, care a fost atât de călduros apreţiat din partea întregei presse române şi premiat şi din partea Academiei Române; ea cuprinde *779 pag. format mare 4⁰*, cu 225 figurĭ şi costă 8 cor. (cu posta recom. 8 cor. 50 b.)

PARTEA I. a Manualului: **Agrologia** séu **„Agricultura generală"** 524 pag. Preţul à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 b.)

PARTEA II. **„Fitotechnia"** séu **„cultnra specială a plantelor"** cu 611 pag. şi 202 figurĭ. Pr. 8 cor., (cu posta rec. 8 cor. 50 b.)

„Cartea Plugarilor" séu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor" etc. scrisă de *Ioan Georgescu*. Form. 8⁰ 90 pag. costă 25 cr. (+ 3 cr. porto).

„Stupăritul", întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorĭ şi pentru toţĭ iubitorii de acest ram al economiei, de *Const. Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8⁰. Preţul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor sătenĭ de Romul *Simu*. Cu mai multe ilustraţiunĭ în text. Editura Reuniunei române de agricultură din comit. Sibiiului. Preţul francat 40 cr.

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu, e de cel mai mare folos practic şi, pe cât scim, în literatura nóstră de dincóce e singura scriere mai bună în acéstă materiă. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Vinurĭ din póme, de *Gr. Halip*, prof. Este o carte de 96 pagine, în care se dau esplicaţii şi învĕţăturĭ amĕnunţite asupra modului, cum este a-se face tot feliul de vin şi must din felurite póme; cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Preţul 20, (cu poşta 23 cr.)

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirĭ de consum, de vêndare, de viierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeinssen. *Ediţiunea a V-a.* Trad. de *Dr. A. Brote*. Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. costă 80 cr. (+ porto 10).

*

Cărţĭ pentru comercianţĭ

şi funcţionarĭ de bancă:

Idei fundamentale în economia politică de *Ioan Socaciu*, vechiŭ profesor la scólele com. r. din Braşov. Preţul 65 cr.

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu*. Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 40 cr. + 3 cr. porto.)

„Curs complet de corespondenţa comercială" de *I. C. Panţu*. Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfnrĭ, comisiune şi espediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din ***Contabilitatea duplă*** de *I. C. Panţu*, prof. la şcóla comerc. superióră din loc. Tractéză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple, pe carĭ studiindu-le cu atenţiune, póte orĭ şi cine sĕ înveţe ţinerea socotelelor în economia proprie şi în afacerile comerciale. Preţul 50 cr. + 5 cr. porto.

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu*. Acéstă nouă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.* Preţul broş. 2 coróne (+ 10 banĭ porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	113.55
Renta de coróne ung. 4%	90.05
Impr. căil. fer. ung. în aur $4\frac{1}{2}\%$	119.10
Impr. căil. fer. ung. înargint. $4\frac{1}{2}\%$	98.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.—
Impr. ung. cu premii	163.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.—
Renta de argint austr.	96.60
Renta de hârtie austr.	96.50
Renta de aur austr.	114.—
Losurĭ din 1860.	131.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.94
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	646.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	646.—
Napoleondorĭ	19.25
Mărcĭ imperiale germane	$17.97\frac{1}{2}$
London vista	241.55
Paris vista	$96.15\frac{1}{2}$
Rente de coróne austr. 4%	97.25
Note italiene	90.25

Cursul pieţei Braşov.

Din 18 Octomvre n. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.04	Vênd.	19.06
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.26
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.50

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans."

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.